

Inschakeling van ervaringsdeskundigen in de zorg. *Erik P.A. Stevens en Jan Van der Hallen (Emergis Zeeland)*

1. Stel kort je eigen organisatie voor en hoe je ertoe gekomen bent om ervaringsdeskundigen in de zorg in te schakelen.

Emergis is een ggz instelling werkzaam in de provincie zeeland. Emergis werkt op 45 locaties voor zowel jongeren volwassenen en ouderen, met zowel klinische (370 bedden) als ambulante functies. Specialistische functies al eetstoornissen, autismespectrum stoornissen, verslavingszorg en zorg voor jongeren met licht verstandelijke handicap+ psychiatrisch probleem. Bij Emergis werken 1500 medewerkers

- Hoeveel zijn er nu? Emergis telt momenteel 5 ervaringswerkers waarvan 4 in vaste dienst en 1 stagiair. Het beleid is erop gericht dat op termijn 10% van de medewerkers ervaringsdeskundigen zijn.
- Op welke afdelingen staan zij? alle eenheden in de langdurige zorg, zowel klinisch als ambulante maar het beleid streeft ernaar om ze op alle eenheden, kortdurende en langdurige zorg, in te zetten.
- Welke rollen nemen zij op? (voorlichting, ondersteuning, training, onderzoek, teamlid) taken en verantwoordelijkheden zijn beschreven in een functie omschrijving

Ondersteunt, mede op grond van eigen ervaringen, behandelaren en cliënten bij de uitvoering van onderdelen van het behandelprogramma. De Herstel en Rehabilitatievisie en het vastgesteld behandelplan zijn daarin leidend.

Vervult daarmee een brugfunctie tussen cliënt en hulpverlener. Versterkt hiermee de positie van de cliënt binnen de zorg zodat de regie meer bij de cliënt komt te liggen.

Is een rolmodel voor cliënten, bron van hoop, vermindering van het stigma, houdt het focus op herstel en empowerment.

Functioneert als “maatje” voor de cliënt, rekening houdend met de psychosociale kwetsbaarheid van de cliënt.

Daarnaast worden zij ook ingezet in opleidingen (verpleegkundige opleiding) om daar met studenten over hun ervaring te communiceren.

2. Laat ons dit alles eens concreter maken:

- Hoe onderscheiden zij zich van de collega-hulpverleners? Zijn volwaardige medewerkers die via een wervingsprocedure worden aangesteld
- Hoe verloopt de integratie in de multidisciplinaire teams? Geen bijzondere problemen bekend. Aanstelling is gevolg van een langer lopend beleid
- Is er geen rivaliteit, of zijn zij eerder een “excuus truus” van de emancipatiebeweging? Neen hun functie is een bewuste keuze in het
- Hoe reageren patiënten of “oude bekenden” op hun rolverandering? Positief
- Hebben zij inzage in het patiëntendossier? Leverde wel vragen op vanwege de cliëntenraad. Dit omdat Emergis voor al zijn medewerkers een heel restrictief beleid in toegang tot epd voert
- Worden zij volwaardig betaald, nemen zij een hulpverlenende formatieplaats in, of komen zij boventallig? Ja, hebben een formele taak en functiebeschrijving, conform de landelijke omschrijving, daaraan is hun functie ook gewogen en ingeschaald. Daarnaast werken andere cliënten als vrijwilligers in projecten als “herstellen doe je zelf” en “werken met je eigen ervaringen”.

3. En hoe ervaren zij het zelf:

- Wanneer ben je een ervaringsdeskundige? Als je zelf in zorg bent geweest en ook in staat bent deze ervaring te overstijgen en met anderen te communiceren
- Heb je daar een opleiding voor nodig? Niet noodzakelijk, wel stelt men vast dat er landelijk steeds meer opleidingen daarop inspelen. Dit levert wel de nodige vragen op, blijft met ervaringsdeskundige of wordt men een deskundige met ervaring
- Of moet je een bepaalde periode “stabiel” zijn? Ja, je moet met enige distantie over je problemen kunnen denken en praten.
- Is dit nieuwe werk niet extra stresserend voor een persoon met verhoogde kwetsbaarheid? WE hebben niet de ervaring dat er extra stress op hen ligt. Dit hngt veel samen met de inbedding.
- Hoe lang hou je dit vol? ? weet ik niet, we hebben ruim 2 jaar ervaring met de functie maar dit is onvoldoende om er vaste uitspraken over te kunnen doen
- Wat bij hervat? Dit is in eerste instantie niet anders dan bij andere medewerkers. Er is mij hierover geen specifiek beleid bekend

4. Worden cliënten ook ingeschakeld in de logistieke diensten?

We stellen wel cliënten te werk in ondersteunende diensten maar dan als “goed werkgever” en niet met het oog op ervaringsdeskundigheid. Wel komen de ervaringsdeskundigen wel in contact met de ondersteunende diensten om bijvoorbeeld voorlichting te geven

5. Verder “dialogoog” met het publiek.

Bij mijn verhaal hou ik ook rekening met een recent uitgevoerd (maart 2010) onderzoek door een collega naar de inzet en inzetbaarheid van ervaringsdeskundigen